

Informatie castratie / sterilisatie bij reu of teef

Algemeen

De indruk wordt soms gewekt dat castratie van de reu of teef een wondermiddel is om agressie te verhelpen. Of op z'n minst "baat het niet, dan schaadt het niet", maar beide stellingen zijn onjuist. Hieronder kunt u lezen wat u dan wel kunt verwachten bij castratie of sterilisatie bij de reu en teef.

Reuen worden vaak gecastreerd omdat er gedragsproblemen zijn. Teven worden vaker uit gemaksoverwegingen (niet meer loops worden) gecastreerd. Er is nog niet zoveel wetenschappelijk onderzoek gedaan naar gedragsveranderingen van honden na castratie. Bovendien is agressie een term waar een breed scala aan gedrag onder valt. Zo kunt u denken aan agressie naar andere honden, gezinsleden, vreemden, ter verdediging van voer of speeltjes en prooi- of spelagressie.

Castratie zorgt ervoor dat de hond een hormonale verandering ondergaat. Bij reuen betekent dit dat er geen testosteron meer wordt geproduceerd en bij teven geen oestrogeen en progesteron. Het is dus logisch dat alleen gedragingen die onder invloed staan van deze hormonen, beïnvloed kunnen worden door castratie.

Wat wordt er nu precies bedoeld met castratie en sterilisatie?

Castratie

Het verwijderen van teelballen / eierstokken

Sterilisatie

Het onvruchtbaar maken

- Bij de reu; het dichtbij de teelballen onderbreken van de beide zaadleiters, de doorgang voor zaadcellen.
- Bij de teef; het verbreken (of blokkeren) van de eileiders en hierdoor de doorgang voor eicellen en zaadcellen.

Beide vormen van sterilisatie zijn in principe permanent, maar in sommige gevallen kan de vruchtbaarheid toch worden hersteld. Bij honden wordt met sterilisatie voornamelijk castratie van de teef bedoeld, bij reuen is castratie gebruikelijker dan sterilisatie.

Hoewel er bij teven vaak gesproken wordt over sterilisatie, is dit een onjuiste benaming. Het weghalen van de eierstokken / baarmoeder van de teef respectievelijk de testikels van een reu, heten beide castratie.

Nadelen van castratie bij reu en teef:

- Aantrekkelijkheid van gecastreerde reu voor andere honden
- Vachtverandering
- Verandering in lengtegroei wanneer een hond op jonge leeftijd gecastreerd / gesteriliseerd wordt (deze honden worden groter)
- Verandering van stofwisseling (aanleg tot dikker worden)
- Operatieve ingreep (chemische castratie of anticonceptie is geen aanrader)
- Gedragsverandering

Andere nadelen bij de teef zijn:

- Het is een behoorlijk zware operatie
- Bij grote rassen is er kans op onzindelijkheid. Dit komt doordat een van de blaas-kringspijeren door het verlaagde niveau van oestrogenen enigszins dunner is geworden.
- Meer agressie mogelijk, maar dit kan ook een voordeel zijn (bijv. voor een onzekere hond)

Gedagsverandering:

Bij de teef:

Dominantie en / of agressie kunnen toenemen.

Bij teven die agressief gedrag vertonen tijdens de loopsheid, (schijn)zwangerschap en ter verdediging van pups, is castratie uiterst effectief. Een risico van toegenomen dominante agressie naar gezinsleden na castratie werd echter geconstateerd door O'Farrell en Peachey (1990) bij teven die voor de leeftijd van 12 maanden werden gecastreerd en die al agressieproblemen vertoonden. Voor teven die later dan 1 jaar gecastreerd werden geldt dit verhoogde risico niet.

Bij reu:

Het mannelijke hormoon testosteron zorgt voor een grotere reactiviteit bij honden. Dat betekent dat ze sneller, intenser en langduriger zullen reageren op allerlei prikkels. Na castratie gaat het testosteron uit het lichaam van de reu en verdwijnt dus deze hormonale opzwepende invloed. Dit is de reden dat castratie bij reuen vaak wordt geadviseerd bij agressie. Castratie alleen is echter zelden de oplossing. Gedragstherapie zal bijna altijd een aanvullende voorwaarde zijn om het probleem op te lossen.

De gedragingen die het meeste baat hebben bij castratie zijn: hyperseksualiteit, weglopen op zoek naar loopse teven, markeren in huis en bij de reu die alleen agressief is naar andere reuen.

Castratie is af te raden bij reuen die agressie vertonen vanuit een angstmotivatie. Het wegvallen van mannelijke hormonen kunnen de hond nog onzekerder (angstiger) maken dan hij al was, en het probleem daarmee verergeren.

Voordelen van castratie:

Bij teef:

- Uitgevoerd op jonge leeftijd geeft het een sterke vermindering van kans op melkkliertumoren.
- Geen kans meer op baarmoederontsteking
- Minder kans op suikerziekte (komt door hormoonstijging)
- Geen loopsheid meer
- Geen schijnzwangerschap meer

Opmerkingen:

Als alleen de eierstokken eruit gehaald worden, blijft de baarmoeder hormonen afgeven, dit geeft voordelen voor de hormoonhuishouding.

Door nieuwe narcose is de mogelijkheid om jonge dieren te castreren groter.

Veel dierenartsen wachten tot na de 1e loopsheid om hond volwassen te laten worden en dit is ook beter voor het lichaam, vooral de botgroei.

Voordelen van castratie:

Bij reu:

- Geen prostaathyperplasie meer (goedaardige vergroting van de prostaatklief)
- Geen voorhuidontsteking meer (reuen die niet gecastreerd zijn schachten meer uit waardoor er meer vuil bij komt)
- Preventie bepaalde tumoren (prostaattumoren verheviggen juist)
- Mannelijk gedrag minder (ze worden wat gemoedelijker)

Samengevat

Hoewel castratie vaak wordt geadviseerd bij honden met gedragsproblemen, vooral op het gebied van agressie, is het zeker geen wondermiddel. In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij agressie vanuit angst of onzekerheid, kan castratie het probleem zelfs verergeren.

In de gevallen waar castratie wel positief bijdraagt, is het bijna altijd raadzaam om de castratie aan te vullen met gedragstherapie om het agressieprobleem aan te pakken.